

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De judiciis & judicialibus. Hoc est de Sententia & re judicata, Executione, Attentatis, Judice, Notario, Advocatis, Procuratoribus, Expensis, & aliis ad materiam judiciorum. Pars II. Relatio Romanæ Curix forensis, ejusque Tribunalium, & Congregationum

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

XV. De Sacra Congregatione Cardinalium S. Concilii Tridentini Interpretum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74090)

lium rubrica insinuato, nunquam hæc negotia tra-

Illud autem certum ac indubitatum est, (quid-
quid ignarum vulgus indebitè, & absque funda-
nento opinetur.) quod stylus est nimium placidus,
ac benignus; omnique majori charitate, & circum-
spectione plenus, adeò non nisi magna urgente
necessitate, & quando compertum sit, quod exa-
ctissimæ occultæ diligentæ non proficiant, hujus-
modi negotia publicè pandantur.

DISCURSVS XV.

De Sacra Congregatione Cardina-
lium S. Concilii Tridentini Inter-
pretum.

S V M M A R I V M.

- 1 DE prima erectione hujus S. Congregationis
per Pium IV.
- 2 De ampliatione per Sixtum V.
- 3 Quod aliqui malè loquantur, quod Congregatio se
extendat ultra interpretationem.
- 4 De causa seu ratione dubiorum, quæ oriuntur super
intelligentia Decretorum Concilii Tridenti-
ni.
- 5 In quo propriè, ac principaliter versetur munus Con-
gregationis.
- 6 Quod facultas interpretandi sit singularis, & priva-
tiva, non autem exequenti.
- 7 De aliis, de quibus ista Congregatio agit, & præser-
tim super residentia.
- 8 De reductione Missarum, vel susceptione novi one-
ris.
- 9 De restitutione in integrum adversus lapsum quir-
quennii pro reclamazione adversus professio-
nem.
- 10 Super dispensationibus ab irregularitate, & aliis
impedimentis.
- 11 De materia matrimoniali.
- 12 Non cognoscit causas particulares contentiosas.
- 13 Quam cognitionem habeat in causis beneficiis
unionum, & concursuum.
- 14 De visitatione luminum faciendâ per Episcopos, &
de questionibus jurisdictionalibus.
- 15 Omnes expeditiones dantur gratis omnino.
- 16 Ex quibus constituatur, & de mercede Præfecti, &
Secretarii.
- 17 De stylis, & an exequentiam præbeat suis resolu-
tionibus.

Postquam sub Pio IV. per eius Constitutio-
nem, Sacrum Concilium Tridentinum absolu-
tum, atque confirmatum, & publicatum fuit;
Idem Pontifex ad aliquos menses, pro eiusdem
Concilii exequentione, & observantia, nulla inter-
pretationis facta mentione, Congregationem de-
putavit aliquorum Cardinalium, illorum præsertim
qui in ipso Concilio intervenerant, eiusque mentis
occasione discussionum habitatum in sessionibus
bene confecti erant; Undè propterea, circa ea initia,
quamvis Congregatio, ut supra, super exequentio-
ne, & observantia tantum, non autem super inter-
pretatione, deputata esset; Adhuc tamen aliqua
oriante dubitate, istæ partes interpretandæ quan-

doque (licet rarius) assuuebantur. Habetur in anno-
ad Concil. Trid. lib. 14. disc. 1.

Cum autem Sixtus V. ut celerius quamplura
utriusque pontificii ac prophani principatus ne-
gotia expedirentur, litiumque diuturnis & frequen-
ter scandalosi anfractus tollerentur, per eius Con-
stitutionem, Const. 74. quam plures Cardinalium
Congregationes crexerit, inter illas, istam ac alte-
ram Inquisitionis, vel Sancti Officii, jam erectas,
quoque descripsit, eas confirmando, atque aliquas
etiam majores facultates eis tribuendo; huic præ-
sertim illam interpretandi idem Concilium in iis,
quæ concernunt reformationem aliaque indiffe-
rentiam non autem fidei Catholicæ dogmata, cum
in his interpretationem sibi, eiusque successoribus
reservaverit. Undè propterea ista S. Congregatio
fortita est nomen, seu vocabulum Congregationis
Cardinalium S. Concilii Interpretum.

Hinc censores, non bene callentes utramque
facultatem, tam scilicet super interpretatione, quam
etiam antiquiorem; super exequentione ac obser-
vantia, solam rerum seu vocabulorum superficiem
attendentes, (juxta frequentiore consuetudinem
hujusmodi generis hominum, qui nihil bene scien-
do, cum aliqua superficiali tinctura, omnium mundi
rerum seu negotiorum Judices, aliorumque ma-
gistros ac censores se faciunt,) scandalum concipi-
unt, quod ista Congregatio casus particulares, in
forma contentiosa disputandos, ac decidendos as-
sumat, quasi quod eius partes essent solum præstan-
di oracula in abstracto super alicujus decreti con-
ciliatis interpretatione, quando plurimum intelle-
ctuum capax esset, Quod (ut alibi advertitur) dicto
disc. 1. in annot. ad Concil. quandoque sequi solet ex
ea potissimum causa, quod decreta extensa non
fuerunt à perito Jurista forensi, qui haberet lo-
quendi formulas juridicas, & magis significativas
ab æquivoceis magis alienas, sed à doctissimo qui-
dem ac primario humanarum literarum Professo-
re, qui elegantie sermonis, vel Grammaticorum
regulis obsequi volui; Dum (ut præmissum est,)
antiquior ac originaria, ideoque magis propria est
altera pars demandandi executionem, & observan-
tiam Concilii.

Bene verum, quod juxta frequentiore stylum,
eius principale institutum versatur in hac parte
interpretandi, atque præstandi oracula in abstracto
super dubiis, quæ proponantur.

Ultra istas partes interpretandi, aliaque decer-
nendi, quæ dicti Concilii observantiam concer-
nunt; Et super qua parte interpretativa, alia Con-
gregationes se non introrunt, unde propterea
ista facultas est privativa, altera verò exequentionis
vel observantia, est cumulativa cum aliis, & præ-
sertim cum proximè sequenti Congregatione E-
piscoporum, & Regularium.

De plerisque peculiariter agit, quæ ab eodem
Concilio etiam dependentiam habent; Puta, super
Episcoporum, aliorumque beneficiatorum residentia,
tam circa licentias super absentia, ex aliqua
justa causa, cum moderationibus tamen contentis
in Apostolicis Constitutionibus, illa præsertim
Urbani VIII. super residentia Episcoporum, in
quarum moderationum casu eadem Congregatio
per organum eius Præfecti, vel Secretarii, pontifi-
cium oraculum exigere solet; Quam etiam super
declarationibus, an & quando absentia sit licita,
vel saltem excusabilis, tam ad effectum fructuum,
quam

quam respectivè distributionum quotidianarum, ac pro evitandis pœnis contra non residentes, à sacris Canonibus, & ab eodem Concilio inflictis; Unde propterea illi, qui ex causa studiorum, vel ex alia justa causa, à residentia se excusabiles reddere volunt, ab ista Congregatione petunt licentiam, quæ ad tempus, cum nimia moderatione pro negotiorum qualitate, concedi solet, quandoque indulgendo etiam distributiones; pro frequentiori tamen stylo reservando tertiam partem favore interessentium. *Iste licentia insinuantur sub tit. de beneficiis & sub tit. de Canon. disc. 13. & alibi.*

8 Item cum locorum Ordinariis, post Concilii editionem, per Apostolica decreta prohibita sit Missarum reductio ex causa decrecentiæ fructuû, ac reddituum, pro earum celebratione destinatarum, ac etiam per eisdem Congregationis decreta generalia, quæ de celebratione Missarum dicuntur, ob Apostolicam confirmationem in Bullario quoque inserta, *Const. 43. Urban. 8.* certa forma præscripta sit, super nova susceptione hujusmodi onerum in perpetuum, & præsertim super investimento pecuniarum in bona stabilia fructifera, prohibito investimento in censibus consignativis; Idcirco, tam facultatem reducendi onera antiqua quam aliam facultatem suscipiendi onera nova, præter dictorum decretorum formam, ista Congregatio concedit pro facultate causarum, seu pro moribus regionum.

9 Item, licet ab eodem Sixto particularis Congregatio super negotiis Regularium erecta fuerit, de qua in proxime sequenti discursu; At tamen, quando Regulares professi utriusque sexus, juxta formam à Concilio præscriptam, adversus professionem reclamare velint post quinquennium; unde propterea necessaria sit specialis commissio Papæ, super restitutione in integrum adversus quinquennii lapsum, ista commissio concedi non solet Ordinario, & superiori locali, nisi prævia consultatione hujus S. Congregationis, cui desuper porrectæ supplicationes diriguntur consulendæ; licet quandoque, sed nimium raro praxis docuerit, quod alteri Congregationi Regularium directæ sint, ideoque in ea disputatur de causis restitutione in integrum dignis, nec nē. *tit. de regular. disc. 41.*

10 Idem sequitur in illis supplicationibus, quæ Papæ porrigantur pro dispensatione ab aliqua irregularitate publica, & præsertim ex causa homicidii voluntarii, quod scilicet supplicationes diriguntur hujus Congregationis consultationi; Quod etiam aliquando fit super illis dispensationibus matrimonialibus, quæ per Datariam concedi non solent, & super aliis arduis ac dubiis gratiis vel negotiis practicatur.

11 De materia matrimoniali quoque in ista Congregatione frequenter agi solet, utpote dependente à plerisque decretis Conciliaribus, tam circa formam contrahendi, quam circa impedimenta resultantia; à vinculo consanguinitatis, vel affinitatis, aut ab altero publicæ honestatis, sive à raptu, eum similibus; Decidendo etiam casus particulares contentiosos, vel ex mutuo partium consensu, ubi præsertim questio restringatur ad solum punctum juris, vel ad interpretationem decretorum Concilii; vel quod partium inopia ita exigat, ut litem in judicialibus Tribunalibus, per tramites juris, & cum tela judiciaria sustinere non valeant; vel quod ita Papa ex aliqua iusta causa mandet, præsertim pro evitandis scandalis, quæ in hujus-

modi controversiis oriri solent, quando cum iudicii tela, seu formalitate agantur. *Sub tit. de matrim. disc. 1. & 3.*

12 Extra enim istos casus, tam in ista materia matrimoniali, quam in quibuscumque aliis, ad eiusdem Sixtina Constitutionis præscriptum, generaliter Sacre Congregationes, una partium reluctante, non agunt causas contentiosas, quæ processum formalem, cum probationibus hinc inde faciendis exigant; ideoque ad Iudices ordinarios ista causa ab eisdem Congregationibus remitti solent; Quod tamen quandoque non practicatur pro Congregationum arbitrio.

13 Prout in materia beneficali, non se ingerit in cognitione causarum particularium inter contententes de pertinentia beneficiarii; Bene tamen in ea frequenter agi solet de validitate unionum, quæ ex forma decretorum conciliarium fiant præbendis canonicalibus, vel Ecclesiis parochialibus, aut seminariis, Et quandoque Ordinarii, antequam eas faciant, cautius agendo, ab eadem Congregatione oraculum petunt, ut ita firmior actus existat, quavis neque ista causa sufficiens aliquando esse solet; Ac etiam super validitate concursus in parochialibus, *Sub tit. de benef. disc. 46. & in aliis.* Et generaliter ita in quibuscumque aliis, quæ à conciliarium decretorum interpretatione vel observantia pendent.

14 Eidem Congregationi quoque incumbit materia visitationis luminum, quam Episcopi ad præscriptum Constitutionis Sixti V. facere tenentur, istaque occasione referre statum Ecclesiæ; unde propterea, occasione responsonis, quam desuper reportant, monita eis dantur, super quibus providere debeant; Idque præbere solet occasionem decidendi quæstiones jurisdictionales cum Prælati inferioribus super jurisdictione activa, vel cum exemptis super visitatione ac jurisdictione passiva in concernentibus curam animarum, & alia hujusmodi. *L. de his, tit. de iurisd. disc. 4. & seq. & in Miscell. Eccl. & in annot. ad Concil. Trid.*

15 Generaliter autem, tam in ista, quam in quibuscumque aliis cardinalitibus Congregationibus, nulla pecuniarum, vel solutionibus emulumentorum mixtura dignoscitur, sed omnes expeditiones dantur gratis omnino, adeo ut neque aliquid petere vel recipere liceat per inferiores ministros, & operarios, sub prætextu nudi laboris, vel operis personalis in scripturas; solumque partium correlponsalibus, qui negotiorum curam habent, aliqua moderata merces seu recognitio laboris debita est pro negotiorum qualitate, ac pro expensis copistatum, sive pro honorariis Advocatorum, & Procuratorum, quando eorum operam adhibere qualitas negotii exigat.

16 In ista Congregatione nulla adest mixtura Prælatorum, uno excepto, qui Secretarii munus gerat, atque unus Cardinalis eius habet Præfecturam pro subscriptione literarum, & decretorum, ipsiusque Congregationis cura, & directione; Atque huic præfecto Sedes Apostolica pro recognitione laboris solvit mensura scuta centum auri, ex quibus ipse suppeditat aliquam ratam Secretario, pro mercede scribarum, & operariorum inferiorum, ac pro expensis chartæ, & aramenti, ut omnia gratis dentur; Istaque Congregatio qualibet hebdomada vel bis in mense pro negotiorum numero vel qualitate in die Sabbati hodie in Apostolico Palatio habetur, prius verò habebatur in domo Cardinalis antiquioris.

Quan.

Quandoque super dubio, quod proponitur, alias prodierint resolutiones, cum istis procedi solet, atque aliquando absque aliqua discussione referri, quod dentur resolutiones alias factae. Id autem non semper bene procedit, cum solum servandum sit in decretis, vel declarationibus generalibus, & in abstracto, quasi per viam legis, non autem in resolutionibus casuum particularium, cum diversa singulorum casuum circumstantiae diversam exigere valeant resolutionem, ut alibi advertitur. *Disc. 1. in annot. ad Concl. Trid. lib. 14.*

Ejus autem resolutionibus vel decretis ipsa Congregatio executionem non praestat, neque in judicialibus se ingerit, sed ad Judices ordinarios, ac Tribunalia contentiosa ecclesiastica, & competentia id pertinet. *dicto Disc. 1. ex Constit. 74. Six. 11 V.*

DISCURSUS XVI.

De Sacra Congregatione super negotiis Episcoporum, & Regularium.

SUMMARIUM.

- 1 **D**E istius Congregationis erectione.
- 2 **Q**uod decretis non deferatur, nisi in forma authentica.
- 3 De quibus negotiis in ea tractetur.
- 4 **Q**ua die teneatur.
- 5 De stylo deputandi ponentem.
- 6 Non admittitur recusatio ex capite suspicionis, & quid ubi Cardinalis habeat interesse.
- 7 **Q**uomodo cognoscatur causa.
- 8 De stylo seu modo recipiendi informationes, & decidendi.
- 9 De modo exequendi resolutiones.
- 10 **Q**uomodo procedatur contra Episcopos.
- 11 De eodem, & de deputatione Vicarii Apostolici.
- 12 De deputatione Vicarii sede vacante.
- 13 De potestate Capituli sede vacante.
- 14 De aliis ad materiam negotiorum, qua aguntur in hac Congregatione.
- 15 De negotiis concernentibus monasteria Monialium.
- 16 **Q**uod hac negotia dirigantur Episcopis, aliisque locorum Ordinariis, etiam in Monasteriis exemptis.
- 17 **Q**uomodo cognoscantur cause Regularium.
- 18 De eodem, & quod causa Regularium tractanda sunt summarie, in forma extrajudiciali.
- 19 De stylo capiendi informationes in negotiis, & recursibus Regularium.
- 20 **A**d istam Congregationem privatim pertinent novae erectiones, vel suppressiones Monasteriorum, & conventuum.
- 21 De congregatione reformationis Regularium.
- 22 **C**oncedit ista Congregatio beneplacitum super alienationibus.
- 23 De aliis negotiis hujus Congregationis.
- 24 De eodem, & quod cognoscatur de negotiis pertinentibus ad alias Congregationes.

25 **A**dhibet regulas prudentiales, neque semper legibus se agnoscit subiectam.

26 **O**mnes expeditiones dantur gratis.

ISTA Congregatio per Sixtum V. cum plerisque alii, per particularem constitutionem erecta est, *const. 74. Sixti V.* Illaque solum Cardinalia est aliorum mixturam non habens, nisi unius Praelati, qui Secretarii munus gerat, a quo literae & decreta scribuntur, vel subscribuntur, cum subscriptione & sigillo unius ex Cardinalibus, qui Praefectus dicitur, & sine quibus copulative subscriptionibus, ac sigillo, expeditiones authenticae non dicuntur, quamvis agatur de decretis vel resolutionibus, quae aliarum causarum occasione jam facta sint, & quae coram inferioribus Judicibus ad probationem sive auctoritatem pro alicujus similis casus determinatione allegentur, quoniam sive agatur de resolutionibus istius Congregationis quam illius Concilii, & aliarum, speciali decreto cautum est, ut non nisi ista forma munitae, authenticae dicantur; Et per consequens extra Curiam deferendum non est attestacionibus hujusmodi resolutionum, vel declarationum, quas aliqui, commendabiles quidem in sua sphaera, pro publica commoditate, faciunt elaborati ac diligentes Collectores; In Curia vero ista solemnitas vel forma desiderari non solent, cum de facili defensores alterius Partis, contra quam resolutiones allegentur, de illarum veritate certificare valeant, ex registris, quae diligenter conservantur in Apostolico Archivio, ut alibi etiam insinuat. *disc. 1. in annot. ad Concl. Trid.*

Duo diversa negotiorum genera peragit ista Congregatio, quae propterea, quoad negotia curialia fori ecclesiastici, quae non concernunt fidem, sed ad Christianae Republicae regimen spirituale pertinent, videtur omnium major, ideoque majorem habere solet numerum Cardinalium, ob majorem negotiorum multipliciter.

Ea, quoties festorum impedimenta aliis non suadeant, sine intermissione tenetur in feria sexta cujuslibet hebdomadae in Palatio Apostolico; De mense vero Martii, ex eo quod feria sexta est dies festivus vel magnae devotionis, ob commemorationem passionis Domini Nostri, tenetur feria quinta excepto tempore vacationum generalium aestivarum, quando aliquantorarius teneri solet, juxta negotiorum majorem, vel minorem multiplicitatem, seu contingentiam.

Ubi agatur de contentiosis causis, quae sub formali disputationis trutinina cadunt, stylus est hujus Congregationis, deputandi pro singularum causarum propositione aliquem Cardinalem, qui causam sibi commissam proponat, ad instar Tribunalium collegialium de quibus infra, isteque Ponens appellatur; Quod etiam in plerisque aliis Congregationibus practicitur, non autem in illa Concilio, in qua omnia negotia proponuntur per Secretarium, praevia tamen dubiorum, ac negotiorum saltem graviorum descriptione in folio; quod per plures dies antea transmittitur per manus singulorum Cardinalium Congregationis.

Non admittuntur autem recusatones ex capite suspicionis, quod etiam in aliis Cardinalibus votare debentibus procedit; Quinimmo si agatur de causa Ecclesiae Cathedralis, vel Monasterialis, cujus aliquis ex Cardinalibus, qui in Congregatione